

SUCCESSFUL INTERIORS

MILJØET I KLASSEROMMET

EN STUDIE OM HVORDAN
INNREDNINGEN PÅVIRKER
ELEVER OG PEDAGOGER

Kinnarps®

INNLEDNING

Klasserommet er et viktig miljø der elever og pedagoger møtes i løpet av skoledagen, alle med sine spesifikke behov. Et gjennomtenkt klasserom gir hver elev mulighet til å lære og utvikle seg ut fra egne forutsetninger. Derfor er det viktig at klasserommet er innredet for å dekke de ulike behovene og læresituasjonene som oppstår i løpet av en skoledag. Klasseromsmiljøet skal støtte og gjøre læringen lettere for elever og pedagoger i alle aktiviteter – fra egenarbeid til mindre gruppearbeid og presentasjoner. Et slikt klasserom kan aldri skapes ut fra en ferdig mal, men må innredes med hensyn til både skolens og de individuelle behovene. En analyse av arbeidsmåte, aktiviteter og klasserommets fysiske miljø er det første steget for å skape et inspirerende og funksjonelt klasserom som gir energi i læreprosessen.

FORMÅL OG SPØRSMÅLSSTILLING

Formålet med studien var å analysere og evaluere hvordan rommet og møbleringen påvirker elever og pedagoger i arbeidet deres. Fokus for studien var å identifisere hvordan innredningen påvirker læring og undervisning. Studien har også hatt til formål å teste utvalgte produkter i et klasseromsmiljø. Dette førte til flere ulike spørsmål:

- Hvordan påvirker innredningen læringen?
- Hvordan påvirker innredningen undervisningen?
- Hvordan påvirker enkeltprodukter miljøet i klasserommet?

METODE OG GJENNOMFØRING

Studien ble gjennomført i samarbeid med Prolympia, en frittstående grunnskole i svenske Jönköping. Et klasserom der elever i 8. klasse får undervisning, ble valgt som testklasserom. For å skape et velfungerende fysisk miljø kreves en forberedende analyse der nåværende situasjon, arbeidsmønster og fremtidige behov blir identifisert. Denne forberedende analysen fulgte Kinnarps' konsept Next Education, og ble utført av personale fra Kinnarps sammen med utvalgte lærere og elever fra klassene som brukte testklasserommet. Resultatet i den forberedende analysen ble deretter omsatt til en situasjonstilpasset klasseromsmøblering, som ble implementert i testklasserommet samt tilstøtende korridor og grupperom. Etter fem måneder ble det gjennomført kvalitative intervjuer med lærerne og elevene som hadde deltatt i den forberedende analysen. Disse intervjuene samt dialoger fra den forberedende analysen ble deretter oppsummert i denne rapporten.

FORSTUDIE

ANALYSE AV LÆRINGSMILJØET - KINNARPS NEXT EDUCATION®

Studien ble innledet med en Kinnarps Next Education læremiljøanalyse. Formålet var å identifisere hvilken type møblering som best kunne støtte elevene og pedagogene som brukte klasserommet. En gruppe utvalgte pedagoger og elever deltok i læremiljøanalysen. Analysen ble innledet med en forelesning om fremtidens læremiljøer, og ble deretter fulgt opp med en workshop. Hensikten med workshopen var å få klarhet i den nåværende situasjonen, hvilke aktiviteter som ble utført i klasserommet, utfordringer og muligheter samt ønsker om hvordan man ville jobbe i fremtiden. Ved hjelp av verktøyene og teknikkene som ble brukt i workshopen, ble det identifisert ulike verdiord som ble sammenfattet i en visjon.

VISJON

Det nye klasserommet ved Prolympia skal tilby alle individer en plass der de trives. Klasserommet skal ha en variert og fleksibel innredning som gjør det enkelt å velge plass ut fra aktiviteten som utføres. Klasserommet skal være selvforklarende; man skal forstå hvordan klasserommet fungerer, hva man kan gjøre og hvor.

Analysen viste at både elever og pedagoger ville bort fra den nåværende innredningen, som besto av en tradisjonell klasseromsinnredning med pulter på rekke og rad foran en tavle. Klasserommet ble oppfattet som kjedelig og uinspirerende.

EKSISTERENDE MØBLERING

- Møblene ble oppfattet som variasjonsløse og ufleksible.
- Man savnet mulighet til å stå oppreist og jobbe.
- Elevene syntes at stolene var ukomfortable og harde, noe som forstyrret konsentrasjonen.
- Stolene var ikke tilpasset de høyeste elevene, noe som førte til at de slo knærne i bordet.
- Alternative og mykere sittemuligheter, for eksempel i forbindelse med lesing, manglet.
- De eksisterende bordene var vanskelige å justere i høyden, løsningen med skruer krevde at vaktmesteren ble tilkalt.
- Oppbevaringen var i dårlig stand med uegnede låser.

EKSISTERENDE AKUSTIKK, LYS OG FARGER

- Utilfredsstillende lydmiljø. Alle de spurte opplevde at det var gjenklang i klasserommet og at stolene skrapet mot gulvet.
- Utilstrekkelige muligheter for lysdemping – mangel på persiener, gardiner som var vanskelige å håndtere.
- Belysningen med lyskilder i ulike fargetemperaturer, fra kaldt til varmt, ble oppfattet som forstyrrende.
- Sterke farger på veggene bidro til et urolig miljø.

Analysen ble innledet med en forelesning om fremtidens læremiljøer, og ble deretter fulgt opp med en workshop. Hensikten med workshopen var å få klarhet i den nåværende situasjonen, hvilke aktiviteter som ble utført i klasserommet, utfordringer og muligheter samt ønsker om hvordan man ville jobbe i fremtiden.

RESULTAT

FRA TRADISJONELLE BENKERADER TIL AKTIV INNREDNING

Forstudien avdekket et behov for å kunne dele inn klasserommet i soner med ulike typer møblering for å støtte ulike typer aktiviteter. Derfor ble det utformet et innredningsforslag med innredning som støtter aktivitetsbasert læring, og som er fleksibel nok til å kunne endres etter behov. Innredningsløsningen ble også utvidet til å omfatte tilstøtende korridorer og grupperom, som ble integrert i studiemiljøet på en naturlig måte. Alle vegger ble malt i lyse toner for å skape en rolig atmosfære.

INNREDNING KLASSEROM

Sittende og stående arbeid

Klasserommet er fleksibelt møblert for både sittende og stående arbeid.

Rommet har to runde «øyer» med Origo bord på hjul, som lett kan deles opp i halvmåner. Hjulene gjør det lett å omgruppere med hensyn til aktivitetene som skal utføres. Øyene kompletteres av en ytterligere bordgruppe med rektangulære bord. Bordene har selskap av stolen Xact, som er utstyrt med hev- og senkbart sete, regulerbar setedybde og justerbar vektmotstand i ryggen. Stolen er designet for å følge kroppen og oppmuntre til bevegelse, og kan enkelt stilles inn for å passe til både lave og høye elever. Stolen ble utstyrt med hjul og kledd sete for ekstra komfort og fleksibilitet. Lenger bak i klasserommet er det et hev- og senkbart Origo-bord, med høye Xpect-stoler som gjør at man har regulerbar fotstøtte og fleksibel ryggstøtte. Det gir mulighet for behagelig bevegelse av ryggen og avlastning av føttene, med god ergonomi for elever uansett høyde. Her kan man velge om man vil sitte eller stå oppreist og jobbe.

Mykt sete

I klasserommet ble det skapt flere myke sitteplasser som innbyr til lesing og diskusjon. Det er to lenestoler i rommet, Clip med skriveplate, som gjør det mulig å sitte mykt og likevel arbeide effektivt. Midt i rommet er det også to sofaer med høye rygger i serien Fields, som sammen med et sofabord skaper et trygt rom i rommet.

Lyd

Den veggmonterte lydabsorbenten Oktav og den lyddempende skjermveggen Zonit bidrar til bedre lyd miljø. Zonit fungerer også som romavdeler.

Oppbevaring

Space oppbevaring på hjul gir fleksibilitet og mulighet til å skjerme av rommet ved behov. Oppbevaringen har baksider med lyddempende materiale, alternativt whiteboards. Klasserommet har også fått ny, låsbar oppbevaring i samme serie.

Fleksible sitteplasser

Stabelbare Cap og Frisbee kan enkelt hentes frem ved behov, og tar minimalt med plass når de ikke er i bruk. For mer aktiv sitting er også to pilatesballer, Boullée, plassert ut i klasserommet.

INNREDNING KORRIDOR

Den tilstøtende korridoren har fått utvidet funksjonalitet med lydabsorbenten Lean In, som både bidrar til bedre lydmiljø og fungerer som et møbel man kan lene seg mot.

Den er komplettert med lydabsorbenten Deep Forest montert på veggen.

Sofaer i serien Longo med sofabord Fields fungerer som avstillingsflate for datamaskiner, bøker og skrivemateriell. Et høyt bord Origo og høye krakker Plockepinn gir mulighet for stående eller sittende arbeid. Korridoren tilbyr også myke sitteplasser i form av Libra benker.

INNREDNING TILSTØTENDE GRUPPEROM

Grupperommet, som er direkte tilknyttet klasserommet, er innredet med en prosjektplass med et sekskantet bord i serien Trixagon, som har en form som fremmer samarbeid.

Komplettert med Xact stoler på hjul med kledd sete.

PRODUKTER

KLASSEROM

Xact

Xpect

Oberon

Origo

Origo

Fields

Fields

Clip

Space

Space

Space

Space

KLASSEROM

Frisbee

Cap

Libra

Boullée

Rezon

Oktav

GRUPPEROM

Leia

Trixagon

Frisbee

Oktav

KORRIDOR

Fields

Nestor

Cap

Deep Forest

Plockepinn

Lean In

EVALUERING

SLIK OPPLEVES DET NYE MILJØET

Det nye klasserommiljøet ble tatt i bruk høsten 2018. Etter at det hadde vært i bruk et semester, ble det gjennomført en evaluering med pedagoger og elever, etter samme prinsipp som den innledende forstudien.

«Det er morsomt å gå inn i klasserommet nå, og det gjør utrolig mye for følelsen når dagen begynner!»

ELEVER I 8. KLASSETRINN VED PROLYMPIA

DANA JOHANSSON, PEDAGOG I SVENSK OG ENGELSK, 8. KLASSETRINN, PROLYMPIA

«Min første tanke var at 'nå blir det forvirring'. Hvordan skal jeg oppføre meg, og hvem skal sitte hvor? Derfor begynte jeg med å bli kjent med klasserommet, og stilte meg på ulike steder i rommet for å se hvordan interaksjonen med elevene fungerte. Det var ikke lenger en selvfølge at min plass var 'fremme ved tavlen'. Og det var positivt! Jeg opplever at jeg kommer tettere på elevene mine nå som jeg beveger meg mer i rommet. Tidligere var det en slags avstand. Vi arbeider bedre sammen, fordi innredningen oppmuntrer til det.

Det tok et par uker før vi vente oss til det og ble kjent med rommet. Derfor var det bra at vi fikk to gjennomganger av Kinnarps. Dels da møblene ble levert, men også etter at vi hadde brukt klasserommet noen uker. Det gjorde oss tryggere på hvordan vi kan bruke miljøet. Og vi lærer fremdeles! Vi har for eksempel lett for å glemme at det er et whiteboard på baksiden av en av oppbevaringene, og det er perfekt når vi jobber i mindre grupper.

«Møbleringen er svært bra ut fra undervisningssynspunkt, spesielt ved gruppearbeid. En stor fordel er at bordene enkelt kan deles og plasseres separat eller i øyer.»

De nye stolene har betydd mye. Halvparten av klassen består av gutter, de fleste rundt 180 cm, og jeg ser at de sitter godt på stolene nå, og at de endelig får ro til å studere. Jeg opplever at de har lettere for å konsentrere seg og tar til seg kunnskap på en bedre måte.

Vi ommøblerer ikke veldig ofte, men det er fint å ha muligheten. Hjul på både bord og stoler har gitt bedre lyd miljø uten forstyrrende skraping mot gulvet, og det er lett for elevene å snu seg mot den som snakker. Jeg har også merket hvor viktig det er å få rom i rommet, ulike soner i klasserommet. Elevene føler seg trygge og har lettere for å fokusere i hjørnene som skapes av disse sonene.

Om det ble forvirring? Nei, ikke i det hele tatt! Alle finner sin plass. Vi har utformet en tydelig rutine, der vi begynner med faste plasser i begynnelsen av timene, og deretter velger vi plass etter aktivitet. Nå bruker vi både klasserommet, grupperommet og arealene i korridoren utenfor, og resultatet er færre grupperinger og mindre konkurranse om plassene elevene imellom. Jeg har seks elever med spesielle behov i denne klassen, og jeg opplever at denne innredningen fungerer veldig bra for dem. De lyse fargene og lydabsorbentene har også bidratt til et roligere miljø.»

«Jeg opplever at elevene ønsker å være i klasserommet, de trives og synes det er koselig. Alle kan finne en plass der de føler seg trygge.»

DANA JOHANSSON, PEDAGOG

MARTIN SALOMONSSON, PEDAGOG I SAMFUNNSORIENTERING, 8. KLASSETRINN, PROLYMPIA:

«HVIS JEG FIKK VELGE, SKULLE ALLE KLASSEROM VÆRT SOM DETTE. DET ER FLEKSIBELT OG TILPASSET FLERE ULIKE TYPER LÆRESITUASJONER.»

«De klasserommene jeg har jobbet i tidligere, har nesten alltid vært møblert i rader eller grupper – derfor var det spennende å få teste noe nytt. Vi er alle enige om at vi trives ekstra godt med de delene som er møblert som 'rom i rommet'. Vi begynner alltid timen med faste plasser, fordi det er en trygghet for elevene å vite hvor de skal sitte når de kommer inn i klasserommet. Det reduserer stresset. Men senere får de velge plass etter hva de skal gjøre akkurat da. Det er i orden å legge seg i sofaen og jobbe hvis man vil, eller å gå ut i grupperommet. Måten vi nå kan utnytte grupperommet på – et rom man ser inn i og som gir meg oversikt – er også veldig bra. Klasserommet har en innebygd bevegelse som er positiv. Man kan flytte seg og snu seg rundt, og man vet hva som skjer rundt seg. Mange elever tar eget initiativ og finner eller skaper egne plasser å sitte på. Elever som har vanskelig for å konsentrere seg, liker de omsluttende Clip-lenestolene. De fleste velger å sette seg ned, også ved de høye bordene. Hvis det er en stol tilgjengelig, setter man seg. Det har fått meg til å lure på hva som hadde skjedd hvis vi hadde valgt bort stolene? Når det gjelder teknologi, har jeg personlig lagt merke til at det hadde vært bedre med en flyttbar prosjektør. I dag er den fastmontert, noe som er en begrensning.

For enkelte elever kan det være vanskelig å konsentrere seg hvis de ikke vet hvordan de skal bruke miljøet. Derfor er det viktig at elevene får opplæring i hvordan miljøet skal brukes, og at de får veiledning og støtte fra oss pedagogene. Etter en uke hadde de funnet favorittplassene sine ut fra den sosiale grupperingen – om enn kanskje ikke de plassene som var best for elevene – og det er også en grunn til at ledelse er nødvendig. Basert på mine erfaringer tror jeg at denne endringen hadde vært optimal å gjennomføre i syvende klasse, fordi elevene er mer formbare i den alderen, og hadde kunnet venne seg til miljøet enda raskere.

Det gir ingen pedagogisk gevinst bare å bytte møblering. Man må trene og kjenne sin rolle. Et tilgjengelig fysisk læremiljø krever et tilgjengelig psykososialt læremiljø. De må fungere sammen og gå hånd i hånd. Hvis stemningen og tryggheten i klasserommet ikke er bra, fungerer ikke møblene. Derfor er arbeidet med verdigrunnlaget veldig viktig.

Jeg tror at mange velger en tradisjonell innredning av gammel vane. En viktig erfaring er at pedagogene må legge opp en strategi rent didaktisk. Hvordan skal det nye miljøet brukes? Det er svært viktig å se endringen som en pågående prosess.»

«Jeg er mer mobil i det nye klasserommet, og jeg opplever at elevene er mer oppmerksomme. Jeg kommer nærmere elevene, og kan avverge negative hendelser før de inntreffer.»

«Ved å innrede med flere arealer med funksjonelle miljøer, har klasserommet vokst ut i den tilstøtende korridoren og grupperommet.»

MARTIN SALOMONSSON, PEDAGOG

KLASSEROM

FØR

Tradisjonelle pultrader med faste bord og stoler i fast høyde. Pedagoger og elever opplevde rommet som ufleksibelt og utrivelig. Bord og stoler laget skrapelyder når de ble flyttet i klasserommet, som manglet akustikk-løsninger.

ETTER

Det nye klasserommet ble innredet med soner for ulike typer arbeid. Bord Origo og stoler Xact på hjul gjør det enkelt å ommøblere. «Så bra å kunne skape rom i rommet, det gir trygghet», sier pedagogen Martin Salomonsson. Kollegaen Dana Johansson setter pris på de halvmåneformede bordene, som enkelt kan flyttes på. «Det er virkelig veldig bra at de runde bordene kan deles og settes sammen igjen.» Sofaer med høy rygg fra Kinnarps' Fields-serie danner et rom midt i rommet. Balanseballene Boullée gir mulighet for aktiv sitting, og stolen Clip med skriveplate gir en omsluttende følelse med bedre muligheter for konsentrasjon. Fleksible oppbevaringsløsninger og nye, låsbare skap i serien Space. Lydabsorbenten Oktav på veggene og gulvskjermen Zonit bidrar til et bedre lyd miljø, og de lyse veggene bidrar til ro.

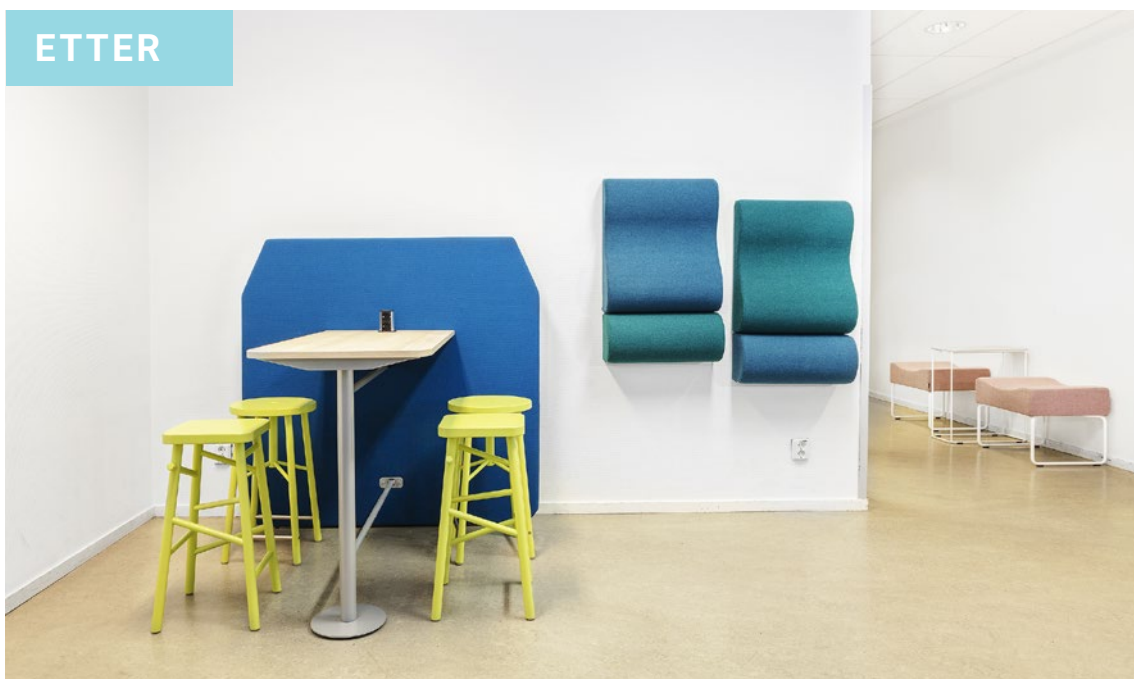
KORRIDOR

FØR

Den tilstøtende korridoren var tidligere et utnyttet areal, og veggene i sterke farger ble opplevd som urolige.

ETTER

Korridoren ble malt i lyse toner og møblert for å kunne integreres med klasserommet på en bedre måte. Høyt bord Origo og krakker Plockepinn gjør det mulig å jobbe stående eller sittende. Vegghengte lydabsorbenter gir god akustikk, og fungerer samtidig som en flate man kan lene seg mot. Krakker Frisbee og bord Fields gjør at også kommunikasjonsarealene kan brukes på en god måte.

GRUPPEROM

FØR

Grupperommet var malt i sterke farger og mangelfullt møblert med et fåtall bord som var vanskelige å flytte, og noen stoler.

ETTER

Det sekskantede bordet Triagon danner en innbydende prosjektplass. Kledde seter gir høy komfort. Stabelbare krakker Frisbee bidrar med fleksibilitet når det er flere i rommet. Vegghengte lydabsorbenter Oktav gir et godt lyd miljø.

OPPSUMMERING

HVORDAN PÅVIRKER INNREDNINGEN LÆRINGEN?

Det nye miljøet bidrar til økt samarbeid både mellom elevene og mellom elever og pedagoger. Varierte miljøer og fleksible møbler gjør at man kan velge den plassen som støtter nettopp den aktiviteten man utfører for øyeblikket. Det gir også en naturlig bevegelse som fremmer helse og velvære. De lyse fargene og lydabsorbentene har skapt en triveligere følelse og et bedre lydmiljø.

HVORDAN PÅVIRKER INNREDNINGEN UNDERVISNINGEN?

Oppfatningen er at man som pedagog kommer nærmere elevene sine med det nye miljøet. Man utnytter også hele rommet på en annen måte enn tidligere.

HVORDAN PÅVIRKER ENKELTPRODUKTER MILJØET I KLASSEROMMET?

Både pedagoger og elever opplever at elevene sitter bedre på de nye stolene, og at de har lettere for å holde konsentrasjonen oppe. Det er svært viktig at elevene sitter på stoler som er tilpasset kroppen deres. Med varierte møbler kan elevene finne de plassene som passer til nettopp deres behov. Møbler som skaper kroker gir elevene trygghet.

VIKTIG Å TENKE PÅ:

Endring av et læremiljø er en pågående prosess som krever en strategi og kontinuerlig vedlikehold. Det er viktig at både elever og pedagoger får en innføring i det nye miljøet, og lærer å bruke det på riktig måte. Ergonomisk utformede skolemøbler bidrar til bedre konsentrasjon og læring. Møbler på hjul gir økt fleksibilitet og bedre lydmiljø. Et tilgjengelig fysisk læremiljø krever et tilgjengelig psykososialt læremiljø.

OM PROLYMPIA Prolypia er Sveriges ledende idrettsskole på grunnskolenivå, med virksomhet fra Göteborg i sør til Umeå i nord. I Jönköping ligger skolen sentralt med gangavstand til Vätterstranden, idrettsplasser og grøntområder. Her tilbys en frittstående grunnskole som fokuserer på kunnskap, trygghet, idrett og helse for elever fra førskoleklasse opp til niende klassetrinn, med plass til opptil 600 elever.

KINNARPS NEXT EDUCATION® Next Education er en metode for å skape aktive læremiljøer. Unike, skreddersydde miljøer utformes sammen med skolen gjennom grundige analyser og workshops. Resultatet er et fakta-basert, holdbart, fleksibelt og attraktivt miljø som støtter elever og pedagoger i læring og undervisning.

www.kinnarps.no/nexteducation

